

kov mnogo v občini, zato pride na enega komaj ene male dinarje k davku v korist. Če bomo vse druge davke plačali, še bomo plačali tisti male dinarje, ki nam jih lov plača. Divjačini se pa ne bomo vklanjali! Političarji v Združenih državah Severne Amerike imajo menda tudi glave, pa le pustijo, da si smejo farmerji braniti pridelke. V Srbiji si tudi sme ubraniti, kar si kdo pridelal. Le nas še tlači ta stari, krivični, grajski zakon. In sedanji lovci nam pa še divjačino od drugod uvažajo. Letošnji »Sadjar in vrtnar« piše na strani 32, da je neka lovska družba kupila 40 rodovitnejših zajcev in so jih nam izpustili. Za vsakega tistega zajca so dali 1400 Din. Mi odločno zahtevamo ukinitve varstva nad divjačino! Vsak kmet naj ima pravico postreliti divjačino, ki mu dela škodo! Dajte prostost našemu kmetu, ki živež prideluje, ne pa divjačini, ki nam ga uničuje! Saj nam to po vsej pravici in zdravi pameti tudi gre. Zato prosimo in pozivamo vse gospode poslance, da vzamejo to stvar v roke ter da se nam ta pravična želja kmalu usliši. Zato bo Vam gotovo vsak razumen kmet pri srčno hvaležen!

DOPISI

Novosti od Sv. Miklavža. Dež zadnjih dni je povzročil v vinogradih veliko izpremembo. Vroče, solnčno poletje je obljubljalo trgateg, kakoršne že dolgo ni bilo. Vinogradi so bili lepi, da se jih človek ni mogel nagledati. Prišel pa je dež. Sledovi so se takoj poznali. Grozdje je začelo pokati. Za prvim je prišel drugi, ki je naredil še več škode. Na grozdju se je pojavilo gnitje. Škode je precej. Nekateri so že začeli s trgatvijo. Ker grozdje še ni popolnoma zrelo, tudi mošt ni tako slaček kot navadno. A drugi zaupajo napovedi o lepem vremenu in čakajo. V splošnem se trgateg začne krog 15. t. m., ako ne bode zopet večjih nalivov. — V Vinskem vrhu živi eden najstarejših zakonskih parov v župniji. To je teta gosp. pom. škofa dr. Tomažiča in njen mož. Teta šteje že 84 let, mož pa 80. Gospodari in gospodinji mož, kateremu ni ni videti, da bi štel že 80 let. Še sedaj je veselega značaja in ni kmalu človeka, katerega ne bi spravil v smeh. Jena je slabotna. Delati ne more, ker so ji odpovedale noge in oči. Na odlikovanje, ki ga je dobil g. dr. Tomažič, sta seveda zelo ponosna. — Pri neki poravnavi z g. G. je daroval g. P. prostovoljnemu gasilnemu društvu 300 Din, ubožnemu skladu pa 200 Din. Kakor prvi tako drugi so dar hvaležno sprejeli.

Sv. Anton v Slov. gor. Ravno nasprotno se uresničujejo besede slavnostnega govornika dr. Milana Goriškega ob priliki otvoritve liberalne Tušakove dvorane. Človek se narodi kot živina in le v dvoranah, kjer se shajajo ljudje Goriške sorte, postane človek. Razni predmeti, ki so se našli krog omenjene dvorane, pa pričajo, da se je gospod doktor smotil in da je včasih narobe

res. Zato pa proč od dvorane, kjer je tvorilca za liberalce in orjunaše. Pomnimo, močje iz vrst SLS, pošteni fantje, žene in dekleta, oni moder pregovor: »Povej mi, s kom obučuješ, in jaz ti bom povedal, kdo da si!« Tušakova dvorana ni za nas, ampak le za orjunaško gospodo!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Umestno in potrebno se nam zdi opomniti nekatere lahko mišljene gospodarje na odredbe, izdane od naših občin glede takozvanih balov ali plesov ob priliki likanja ali kuhanja in drugega jesenskega nočnega dela. Odredbe, ki prepovedujejo brez dovoljenja občine vsako godbo in plesanje, so še zmirom v veljavi. Vidi pa se potreba, da se vedno znova razglasijo, ker jih navadno naša mladina prehitro pozabi. Žalostno pa je, da bi si rade celo nekatere krščanske hiše omadeževale svojo dobro ime s prepovedanimi pohujšljivimi plesi. Opozarjamo na oklice naših občin, ki predvidevajo kazni z primerno globlo zlasti hišnemu gospodarju, godcu in celo plesalcem, ki se ne pokorijo tem odredbam. Zato proč s to grdo razvado, ki daje najlepšo priliko za razne žalostne izgrede med mladino. Priporočljivo bi bilo tudi drugim občinam, da v istem smislu zabranijo vse nesrečne plesne, oziroma bale, ki delajo toliko moralne škode med našim dobrim narodom!

Polenšak pri Ptuj. Pretekli teden je naš zapustil naš šolski upravitelj g. Slavko Kegl ter se preselil na svoje novo mesto k Sv. Jakobu v Slov. gor. Vi ste sicer, g. Kegl, odšli od nas, a Vaša požrtvovalnost in agilnost ter podjetnost pa ostane med nami zapisana z zlatimi črkami, nam v ponos, Vam, g. Kegl, pa v čast in hvalo. Naj naštejem le nekoliko Vaših dobrih del, katerih se pa sicer mnogo naših župljanov niti ne zaveda, bodisi iz nezavednosti ali pa iz grde nevošljivosti. Vi ste nam pokazali s svojim poštenim vodstvom in trudom, kako se mora gospodariti, da se tudi kaj doseže. Prenovili ste pol šolskega poslopja, napravili lepo leseno novo ograjo, dali izkopati in urediti za šolo tako prepotreben nov studenec, katerega so naši gg. naprednjaki skupno z poprejšnjim učiteljstvom delali že dolga leta, namreč z obljubami in dolgim praznim govorjenjem. Ali ni to lep uspeh in delo? Kdo pa nam je uredil našo posojilnico, če ne g. Kegl? Bili ste edini, ki ste upeljali zopet v šoli lep red in popravili mnogo, kar so zakrivali prejšnji gg. učitelji. Bili ste vzoren in veren katoliški mož-učitelj, ki ste se vedno zavedali svoje stanovske dolžnosti do otrok in do Boga. To je torej le en mali opis Vašega trudapolnega dela, ki ste ga častno izvršili. Za Vami na Vešem novem mestu kličemo vsi dobri in pošteni Polenšani: G. Kegl, bodi Vam prisrčna zahvala za mnogo-katero nam izkazano naklonjenost in prijaznost in Bog Vas živi!

Ormož. To poletje je zahtevala Drava pri Ormožu več človeških žrtev. Tudi zadnji dan, ko se je bilo mogoče še kopati, je izginila v njenih valovih učenka III. razreda meščanske šole, E. Lorber. Sploh se dozdeva, da kopalci premalo upoštevajo Dravine lastnosti in je ravno to vzrok mnogim smrtnim nesrečam. — Kakor se sliši, mestni zapor že nekaj dni nima nobenega stanovanca. Zadnji kaznjenež je namreč umrl. Hudo-mišni jeziki govorijo, da je pazniku kar dolg čas, ker nima nobene skrbi. Morda se že v kratkem zopet ujame kak ptič! — Meščanska šola od leta do leta narašča. V prvem razredu je letos nad 50 učencev in se je morala otvoriti paralelka. Sploh ni nič čudnega, da je število učencev tako visoko, ker daleč naokoli ni druge podobne šole.

Dolgoše pri Hočah. Po daljšem bolehanju je umrl tukaj g. Peter Kreitner, prej dolga leta župan in do smrti cerkveni ključar. Bil je blag mož, mirnega značaja in pri vseh priljubljen. Gotovo so se izpolnile nad njim

besede: Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani!

Zgornja Poljskava. V nedeljo, dne 30. septembra t. l., smo položili v grob materi zemlji ob ogromni udeležbi občinstva pridnega in vzornega mladeniča Edvarda Šuntner, po domače Strgarjevega Edla. Umrl je nenadne smrti, pred dnevi še čil in zdrav, vsled zastrupljenja krvi na roki, v najlepši moški dobi 31 let. Rajni je bil blag in miren značaj, splošno priljubljen vsepovsod. Bil je pa tudi mladenič, kakoršnih sedanji čas in naš slovenski narod silno potrebuje. Bil je soustanovitelj in dolgoletni tajnik našega agilnega izobraževalnega društva »Skala«, kakor tudi ustanovitelj in dolgoletni načelnik društvenega tamburaškega zbora. Izguba, katera nas je zadela z njegovo smrtjo, bo na našem društvenem polju nenadomestljiva. Nadalje je bil požrtvovalen član že takoj od ustanovitve naše mlade in delavne požarne brambe, pri koji je vršil mesto mašinista pri motorni brizgalni. Kako je bil rajni priljubljen, so nam pričali mnogoštevilni venci pri pogrebu. Počivaj v miru, dragi nam nepozabni Edvard, naj ti bo vsemogočni Bog milostljiv sodnik! Domačim naše sožalje!

Sele pri Slovenjgradu. Našo lično romarsko cerkev so kazile orgle, katerim kakor drugod vojna seveda ni prizanesla. Tako so žalostno zijale, piščalk oropane, v cerkev in tudi pele ne preveč prijetno, ko pa od rojstva, torej nad 30 let, niso bile nič osnažene. Zdaj jih je zelo dobro popravil mladi orglarski mojster g. Fr. Jenko iz St. Vida n. Ljubljano, ki je naredil n. pr. tudi velike orgle za katoliško cerkev v Belgradu. Velikodušno so nam z večjimi prispevki pomagali pri tem veliki dobrotniki naše cerkve g. Jožef Hovnik, po domače Zaberčnik, veleposestnik in lesni trgovec na Gornjih Selah, g. dr. Bratkovič, odvetnik v Slovenjgradu, ki ima vedno odprto srce in odprte roke za našo cerkev, g. Jevšenak, fotograf v Dravogradu, ob poroki svoje sestre, Vrčnikove Rozke, pa je nabral g. Miha Hovnik, veleposestnik v starotrški fari, ki nam hodi brez plačno orglat, tudi večji znesek. Zdaj pridejo glasovi naših pevcev, zlasti sopran, ki je kar za na oder, do prave veljave. — Letina ne bo predobra. Je toča dne 29. julija zelo škodovala. Ljudstvo je nevoljno, ker ni od nikoder nikake podpore, niti odpisa davkov, kakor so bili vajeni v nekdanji Avstriji ob takih nesrečah.

Braslovče. Dne 30. septembra je obhajalo Prosvetno društvo Braslovče 40letnico obstoja, katera je bila združena s prosvetno razstavo prosvetnega okrožja Braslovče. Sodelovali so pevski zbori Vransko, St. Jurij, St. Pavel in Braslovče. Razstavo je obiskal ministrski predsednik g. dr. Korošec, kateri se je mudil ta dan v Braslovčah. Navzoči so bili dr. Natlačen s soprogo, dr. Slavič, kanonik dr. Vrabec, prof. Prijatelj itd. Prireditelj je bila manifestacija za našo prosveto v Savinjski dolini.

Solčava. Naši občinski odborniki so se zelo začudili, ko so brali v »Jutru« poročilo, da je naša občina imenovala premeščene glavarja imenovala za častnega občana. Nastane vprašanje: kedaj se je vršila ta seja, ali so bili povabljeni vsi občinski odborniki, ali je bil naznanjen dnevni red? Prosimo veliko županstvo, da posveti v to zagonetno zadevo, ker par liberalcev pri nas ne bo po želji tajništva demokratske stranke brez sodelovanja vseh občinskih odbor-nikov ukrepalo stvari, s katerimi se ne strinja ogromna večina prebivalstva. Mi hočemo to in ono od vlade, a imenujemo za častnega občana moža, katerega je vlada radi nešteti pritožb morala premestiti. Ali je to modro, ali je to v korist občine?

Solčava. Tu so razpisane občinske volitve. Vložena bo samo naša kandidatna lista. — Dne 8. septembra je imel naš poslanec Vl.

Pušenjak shod. Udeležilo se ga je precej ljudi. Shod je bil gospodarski. Zainteresirala je nas misel, ustanoviti za tujce poseben hotel, ki naj bi bil last domačinov. — Profesor g. Brodar iz Celja koplje s kapitanom Kolmanom in drugimi v »Potočki Zivavki« v Olševi ostanke jamskega medveda, ki je živel v predzgodovinski dobi. Ugotovljeno je bilo, da je že par let prej kopal medicinar Gross iz Avstrije in jih tihotapil tja. Vendar se je našlo še precej ostankov. Kakor se je dozdal našlo, je morala biti tu cela družina teh medvedov, kajti našlo se je že sedem lobanj, seveda niso vse celotne.

Sv. Ema ob Sotli. Dne 14. septembra t. l. je za vedno zatisnil svoje trudne in blage oči bogaboječ mož Cvirn Franc, po domače Kočni, in je bil pokopan v nedeljo, dne 16. septembra, ob veliki udeležbi hvaležnih faranov. Pokojnik je vzgledni hišni oče, in posnemanja vredni katoliški mož bil, in v poseben lep zgled v cerkvi in pri svojem gospodarstvu, vsem faranom, posebno pa v svoji poštenu družini. Blag mu spomin! — Trgatev se bo pričevala, pa šentemčani še ne bomo kmalu trgali, ker želimo imeti dobro kapljico, da bomo lažje privabili kupce na letošnji mošt, in pozneje na dobro kvaliteto, ker ravno letos nas je Bog oblagodil z dobro trgovijo, in s krasnim grozdom, kakoršnjega ne pomnimo pri Sv. Emi ob Sotli. Zeleti bi bilo, da bi se dobri vinski kupci letos oglašili pri Sv. Emi; oglašili prej ali pozneje; želimo postreči z dobro kvaliteto in primernimi cenami; prav posebno letos, ker bode silno pomanjkanje sadne pijače.

Viničarska knjižica,

kakor jo zakon predpisuje, je izšla v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane 4.50 D. Poleg običajnih vpisov ima celotno viničarsko uredbo. Občine, ki namesto delavskih knjižic morajo sedaj te uporabljati, naj jih čimprej naročijo.

Zanimivosti.

Advokat, ki ni advokat, pač pa čisto navaden goljuf, ki ga je dunajska policija iskala že nad eno leto, je nastopal ves ta čas kot zagovornik pred sodnijo na Dunaju. Poznal ga je le sodni sluga in to je bilo za njega usodno.

Tretja nesreča na Španskem. Na železniški progi Siracusa—Cominella se je pretekli teden zrušil tunel. V tunelu so bili delavci, ki jih je zasulo. Težko jih bodo rešili žive. To je zdaj že tretja velika nesreča in se je Španski res zgodilo, da gre rado v tretje.

Uporni delavci v štrajkih. V Kladnu na Češkem štrajka 11.000 rudarjev. — V Hamburgu celo 50.000 delavcev na obrežjih in ladjedelnicah. — V Šleziji 25.000 rudarjev ne gre na delo. — V Monakovem je 40.000 delavcev kovinarjev položilo delavno orodje. Štrajk je eden najhujših načinov socialnega boja, ki bi ga tudi delavci ne smeli uporabljati za izkoriščanje, ampak samo le za obrambo. Kaj bi nastalo na svetu, če bi začeli — kmetje štrajkati?

Največji ptič — »Zeppelin« — leta zopet po zraku. Nemci so napravili zopet velikanski zračni balon »Zeppelin« in delajo z njim »izlete« po Evropi. Pokazali so se tudi na Dunaju

Šolarji

najboljše in najcenejše

čevlje,
obleke,
torbice,

1066

kupimo letos samo pri
R. STERMECKI, CELJE

in Gradcu. Potem pojdejo še v Ameriko. To je eden največjih zrakoplovov in poleg drugih prostorov ima najbolj nobel opremljene sobe za kakih 40 potnikov.

Pokol na ulicah Berlina! Preteklo nedeljo so se na berlinskih ulicah spoprijeli socialisti in komunisti. Policija je posredovala, kar je pokol še povečalo. Na ulicah je obležalo več mrtvih in težko ranjenih. Na stotine ljudi je aretiranih.

Rusija zopet gladuje! V Rusiji je bilo ob vznožju Kavkaza letos strašno deževje in je vsa letina uničena. V okraju Krč že razsaja lakota in do 300.000 ljudi živi brez prave človeške hrane.

V Jeruzalemu se tepejo ljudje in policija. Judje hodijo k nekemu zidu jokat, pa je prostor premajhen in zato so se stekli med seboj, policija pa je prepovedala sploh postajanje pred tistim zidom. Ta prepoved pa je povzročila demonstracije po celi Judeji. Pri teh so se zopet stekli judje ter policija.

21.000 obtožencev v eni sodbi! V poljskem mestu Rzezowa je neka trgovska družba zašla v plačilne težkoče. Sodba je naperjena zoper vse člane te družbe, ki jih je 21.000. Ti vsi so sklenili, da se razprave udeležijo. Sodna razprava se bo vršila pod milim nebom, ker ni nikjer dvorane, kjer bi samo obtoženci prišli do prostora. Najetih je okrog 100 advokatov. Razprave bodo trajale več mesecev, predno bodo vsi samo — zaslišani.

Sodišče za živali so vpeljali v Sev. Ameriki v mestu Čikago. Žival, ki se pregreši, pride pred to sodnijo, to so seveda posebno psi, a tudi mačke in razne napol ukročene živali, ki jih pač imajo Amerikanci na svojih domovih. »Zločin« živali se presodi, gospodar pa je prost ali pa plača. Kazen pa zadene tudi žival, največkrat je smrtna kazn.

Pošta v steklenici došla po 16 letih Leta 1912 se je ponesrečila ona velika ladija »Titanic«, kjer je utonilo 1635 ljudi. Od tedaj pa do letos je plavala na morju steklenica, v kateri je bilo shranjeno pismo z dvema fotografijama. Pismo pripoveduje o zadnjih trenutkih potapljajoče ladije in konča: »Kdor moliti ne zna, naj gre na potapljajočo ladijo!« Steklenico so valovi te dni prinesli na obrežje Swanzea, kjer so jo ribiči ujeli in odprli.

6000 let staro drevo stoji na nekem pokopališču v Južni Ameriki. Sta-

rost so mu določili po kolobarjih. To drevo je začelo rasti skoro 4000 let pred Krist. rojst. Drevo je še živo, še raste in prav nič ne razpada. V prsni višini ima 40 m v obsegu.

Visoka šola — za smejanje. Seveda v Ameriki! V šolo bodo hodili — trgovci, ki se sicer preveč kisló držijo, in to kupcem ni všeč. Kupec hoče dobro blago za majhen denar in — še smehljajoči obraz. No, ti ljudje bi prišli ceneje, če bi si naročili knjigo »Iz otroških ust«, kjer je dosti lepih šal, da se človek mora smejati — in to brez visoke šole!

Kdo si upa seči levinji v žrelo? To vprašanje je nastalo pri vseh, ki so videli, da se je lepa levinja v nekem zverinjaku v Kaliforniji davila zaradi kosti, ki je obstala v grlu. Lastnica levinje je obljubljala živinozdravnikom vsemogoče visoke nagrade, a zastoj! Nihče ni hotel seči levinji v žrelo. Tedaj se je ojunčila. Sama je segla levinji v žrelo, porinila kost še dalje in levinja je ves čas držala odprto žrelo. Ko pa je bil konec in je gospa roko potegnila iz žrela, tedaj je levinja hlastnila po roki, a ne ugriznila, pač pa obliznila in se je začela dobrikati rešiteljici.

Poročni prstan je »potoval«. Neka kmetica v Kirchdoru na Nemškem je pred 27 leti izgubila prstan, ko je pokladala živini. Zdal pa ga je izkopala na njivi, prirastlega h krompirju. Zdal sta z možem, ki je bil hud zaradi izgube poročnega prstana, takoj obhajala srebrno poroko.

Ljubezen med kravo in kačo. Iz neobljudenih in neobdelanih krajev Južne Afrike nam potniki pripovedujejo zelo zanimive stvari o kačah, ki jih je tam toliko, kot pri nas črvov. Človek je tam v stalni nevarnosti, da ga ne piknejo. Kljub temu, da se še tako zavarujejo, posebno ponoči, se kačam posreči priti celo v stanovanje. To, kar pa pripoveduje neki nemški potnik, je pa nad vse čudno. Neki veliki kmet je imel čudno kravo, ki mu je večkrat ušla v puščavo in se po cele tedne ni vrnila. Ko so jo nekoč zopet dobili, so jo ogradili in trdo privezali. Zdal pa mleka ni hotela dati. Ponoči so zato pazili na njo. In kmalu je postala nemirna. Opazili so silno čudno kačo, ki je imela pasji gobec in dolge uhlje. Po trupu je bila kosmata ter vsaj 15 m dolga. Krava je mirno pustila, da jo je kača pozizala, nakar se je kača hotela odstraniti, pa so jo obstrelili, vendar je kljub temu ušla v puščavo. Ko so se drugo jutro ozrli po kravi, je tudi ni bilo več. Iztrgala se je, zbila rog, na katerega je bila privezana in ušla za kačo v puščavo.

Kako bi rad umrl? Vojak je zaspal na straži in je bil obsojen na smrt, ki si jo pa lahko sam izbere. »Kako hočeš umreti?«, ga je vprašal poveljnik. — Vojak: »Pokorno javljam, da od starosti!«

Ali so Angleži kristjani? Prvi: »Kaj praviš, ali so Angleži kristjani?« — Drugi: »Seveda so, vsako nedeljo, samo čez teden, tedaj so pa pravi čifutli!«